

Lidewij Martens

ONDERGRONDS

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Sebes & Bisseling Literair Agentschap te Amsterdam.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2020 Lidewij Martens
Omslagontwerp: Buro Blikgoed
Omslagbeeld: © Celine Nguyen / Getty Images
Foto auteur: © Frank Ruiten
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0491 4
ISBN 978 94 027 5944 0 (e-book)
NUR 305
Eerste druk februari 2020

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

1

Noord

Terwijl Flo de cowboyhoed, die ze zelf liefkozend 'haar stetson' noemde, van de kapstok pakte en opzette om naar huis te gaan, werd er op de glazen wand van haar kantoor getikt. Ze kende de harde metalen tik van de ring. Ze kende het ritme en ze kende de boodschap: hoed af, je kunt nog niet naar huis. Het licht van de late middagzon viel nog uitbundig door de lichtkoepel op haar bureau, stofdeeltjes hingen stil in de opstijgende warme lucht. Hunter, haar Mechelse herder, was ook al opgestaan en jankte zacht, verheugde zich op een rit op de passagiersstoel, zijn kop op de leuning naast haar, dan de riem en de uitgelaten ronde door de weilanden, misschien zelfs een duik in de sloot, ook al was die dichtgegroeid met alg en waterplanten. Flo keek op. Het trainingsjasje dat de hoofdcommissaris-die-zo-graag-jong-wilde-blijven zelf aan had getrokken, betekende dat er een plaats delict was. Ze vermoedde sterk dat hij het jasje bij de kinderafdeling van de Peek & Cloppenburg had gekocht.

Flo drukte de stetson vaster op haar hoofd en knikte naar hem. Brian voelde even aan het knotje op zijn hoofd, het hipsterknotje waar hij ook te oud voor was. Hij ergerde zich dus, rekte zich uit en benadrukte daarmee dat hij, net als iedereen, minstens twee koppen boven haar uitstak, ondanks haar laarzen met sleehakken. Ze opende de glazen deur van haar kantoor voor hem zonder de hoed af te zetten.

'Er hangt een vrouw aan een abseilkoord in de koepel van metrostation Noord. Een GVB-medewerker belde 112.'

Ze keek omhoog vanonder de hoed.

'Alles wordt nu afgezet, mensen worden geweerd van de PD, en ik heb een mediastilte ingelast.'

De nieuwe Noord/Zuidlijn was aangelegd en zou, na alle vermeende schandalen en vertraging, volgende week eindelijk in gebruik genomen worden. Flo hoorde de journalisten al in haar nek hijgen.

‘Ik zie je zo daar,’ zei Brian. Hij duwde zijn knotje nog wat rechter en liep naar de deur. Het was de eerste keer dat hij de hoed negeerde. Hij had haar nodig. Dus zei ze, voordat hij de deur weer achter zich had kunnen sluiten: ‘Ik wil wel rijden.’

Hij draaide zich om. Zijn blik zei dat hij besepte dat ze een gebaar maakte; het metrostation was nog geen tien minuten lopen van het bureau, maar je daar te voet heen begeben was iets wat een hoofdcommissaris van district Amsterdam-Noord nooit zou doen. Vooral niet als die hoofdcommissaris Brian Daalmeijer heette en nog volop bezig was aanzien te vergaren in zijn nieuwe functie. Het belangrijkste gebaar was echter iets anders. De bijrijder, en niet de chauffeur, was in politiekringen de baas; dat wist iedereen op een plaats delict.

‘Nog even blijven,’ zei ze tegen Hunter. Het was al tot daaraan toe dat ze de hond meenam naar het bureau, vond Brian, mee naar een plaats delict was ondenkbaar. Dat oud-commissaris Ferdinand daar heel anders over had gedacht, boeide hem niet. Hunter jankte zacht toen ze de deur achter zich dichttrok. Haar kantoor lag midden in een zee van andere glazen eilandjes; een onderzoek had uitgewezen dat werknemers beter presteerden als ze hun eigen space en veiligheid om zich heen voelden. Dus waren er hooguit gedempte geluiden van rinkelende telefoons, murmelende stemmen, rollende wieltjes van een stoel. Ze stak haar hand op naar Desmond, die niet zittend werkte maar staand en elk halfuur een minuutje ontspande in zijn ergonomische massagestoel. Daar lag hij nu ook in, zijn lange grijze staart als een slang kronkelend naast zich, zijn gezicht omlaag in het uitgespaarde gat.

Daarom stak ze alleen even haar hoofd om de hoek van zijn aquarium. ‘Ben weg, komen denk ik niet meer terug vandaag.’

Bij wijze van antwoord kwam zijn hand omhoog, een magere hand. Dof klonk zijn stem: 'Juist. Hoe eerder het loslaten, hoe groter het inzicht.'

Dat die levenshouding er nog niet voor had gezorgd dat zijn vingers elke dag iets minder geel kleurden omdat hij het inzicht had gekregen dat roken dodelijk was, deed niets af aan de overtuiging. Flo knikte tegen Desmonds achterhoofd. De glazen lift daalde transparant van de twaalfde verdieping naar beneden. Er waren collega's die er niet in durfden. Dat Flo op haar beurt blij was dat ze niet op de zesentwintigste werkte omdat ze niet bij dat knopje kon, had ze nog nooit aan iemand hoeven vertellen.

Flo draaide de donkergroene Mazda MX-5-cabrio rustig de hoek om, ving het zuchtje wind dat om het hoge gebouw viel en glimlachte toen ze Brian tweehonderd meter verderop zag staan, voor de plek waar ze gewoonlijk parkeerde. Zijn smalle gezicht was rood aangelopen; hij stond recht in de felle julizon. Het was al weken tropisch warm. Flo hield er niet van als mensen de dingen voor haar bepaalden, dus parkeerde ze vaak niet op de voor haar bestemde plek aan de voorkant, maar aan de achterkant van het bureau. Uit het zicht van de bezoekers van het winkelcentrum Boven 't Y, die daar vast allemaal iets van dachten. Iets wat hardop waarschijnlijk klonk als 'In plaats van dat ze nou de boeven vangen die dit soort auto's stelen, gaan ze er zelf in rijden.' Dat Flo zelf jaren gespaard had voor de auto en dat ze zelf niet uit de grachtengordel kwam, maar was opgegroeid in een middenklassengezin in Oostzaan, waar ze de uitdrukking 'doe maar gewoon' zo'n beetje hadden uitgevonden, vertelde de auto je niet.

Zwijgend reed ze voor. Zwijgend ontgrendelde ze het portier. Even zwijgend stapte Brian in. Het leer van de stoel kraakte toen hij er ver in wegzakte. Boy, Flo's veertienjarige zoon, hield ervan de leuning naar achteren te zetten, zodat Brian er nu ook uitzag als een veertienjarige. Met bijpassend trainingsjack. Hij worstelde zich snel overeind. 'Links-onder,' beantwoordde Flo zijn onuitgesproken vraag. Hij draaide aan

de knop en zette de stoel rechtop. Omdat ze het niet kon laten, gaf ze zo abrupt mogelijk gas. Een vrouw op de stoep gaf van schrik een ruk aan het stuur van haar rollator, twee jongens met hoody's wierpen een bewonderende blik. Maar Flo lette er niet op. Op een kilometer afstand hing er iemand dood te zijn.

Flo nam een omweg om de indruk te wekken dat ze ergens anders vandaan kwamen dan van het bureau, draaide het gloednieuwe parkeerterrein op, waar het bouwzand nog niet helemaal van was verdwenen, en kwam met piepende banden tot stilstand. Ze hoefde niet opzij te kijken om te weten dat Brian de hele rit, hoe kort ook, gevochten had tegen de aandrang zich schrap te zetten tegen het dashboard. Terwijl ze een gebaar maakte naar de achterkant van haar hoofd, gunde ze hem: 'Je moet even...'. Zonder haar te bedanken klapte Brian de zonneklep omlaag, keek in het spiegeltje en fatsoeneerde zijn verwaaide knotje. Flo pakte haar hoed uit de kofferbak. Zwijgend sloot Brian zijn portier. Zwijgend ging hij haar voor. De koepel van het metrostation torende boven hen uit. Het rook naar verf en stof, de geur van pasgestort beton.

'Prachtig, hè? Een wereldstad waardig,' zei Brian, terwijl hij in de lege, want nog ongebruikte hal op de roltrap naar boven stapte.

En volstrekt nutteloos, dacht Flo erachteraan. Brian en zij stegen op. Op het perron keek Flo naar boven. De vrouw, van wie de identiteit nog niet was vastgesteld omdat Flo had geëist dat zij als eerste met het bakje naar boven ging, bungelde aan het koord en wiegde zachtjes heen en weer, alsof ze wilde zeggen: zo erg is het allemaal niet.

Op het spoor stond een hoogwerker op wielen. Brian bleef op het perron staan. Flo mat de afstand tussen beide zijden van de koepel. Daarachter heerste een blauwe, wolkeloze hemel. Ze moest haar ogen dichtknijpen tegen de zon, die groot en wit achter het glas stond. Het koord, waaraan de vrouw hing, was met een haak aan een dakspant bevestigd. Een gloednieuwe haak, een gloednieuw koord. Ze liet zich op het spoor zakken, wenkte naar de bestuurder van de hoogwerker en

stapte zonder aarzelen in het bakje, zodat Brian niet achter kon blijven. Alles om gezichtsverlies te voorkomen. Grow up, dacht ze alleen maar. Het bakje steeg, schokkend. Ze verdacht de machinist van opzet, wellicht vanwege knotje en trainingsjack, maar negeerde het. De dode vrouw droeg een wijde parse rok met stroken, die in haar kruis was aangesnoerd door het klimtuig. Haar bovenlijf, gekleed in een rood hemdje, helde naar voren. Haar hoofd hing zijwaarts aan de geknakte nek. Flo gaf de machinist een seintje. Hij had het bakje zonder ongelukken tot op anderhalve meter van het lijk gebracht. Dat was dichtbij genoeg, zag ze aan Brians strakke gezicht, maar ze gebaarde: nog iets dichterbij. De ogen van de vrouw puilden uit hun kassen. Flo stelde zich haar doodsangst voor, de val in het vacuüm, dan de schok. Ze tikte een arm aan. Vanuit haar ooghoek zag ze Brian schrikken, maar ze negeerde hem. De arm was stijf.

‘Ze is over het dak gekomen,’ zei Brian, terwijl hij naar de ontbrekende glasplaat in de nok wees. ‘En toen gesprongen. Of geduwd.’

Flo wilde al knikken, maar keek langs het touw omhoog en schudde nee. ‘Iemand heeft haar langzaam van boven naar beneden laten zakken, of van beneden aan het touw omhooggehesen, toen ze al dood was,’ stelde ze vast.

Brian keek haar aan, wierp vervolgens een snelle blik om zich heen om te checken of gehoord kon worden dat hij niet wist waar ze dat aan zag. Geïrriteerd zei hij: ‘En hoe weet je dat zo zeker?’

‘Als ze gesprongen was, was de zekering dubbelgeklapt door haar gewicht en de schok.’ Brian koos ervoor zijn mond te houden. Maar ze wist dat hij haar dit gescoorde puntje niet makkelijk zou vergeven.

Een uur later, toen het lichaam eenzaam op de gladgeboende vloer lag, was de schouwarts het met haar eens. Ze had gehoopt op Juliette, met wie ze kon lezen en schrijven, maar deze Verwoerd had ze pas één of twee keer gezien. Hij deed zijn werk voorzichtiger dan zijn grove gestalte zou doen vermoeden. Aan de manier waarop hij de nek van de

vrouw bevoelde, aan de zachte voorzichtige aanraking, was niet te zien dat hij handschoenen droeg. Het zag eruit alsof hij haar koude huid streekte en troostte, ook al was het te laat. De nek van de vrouw was niet gebroken; de doodsoorzaak was een andere dan een val. Brians tanden knarsten nog net niet.

‘Goed als ik haar meeneem naar het lab?’ vroeg de arts.

Flo maakte een miniem hoofdgebbaar dat hem vertelde: niet aan mij vragen, maar aan hem.

Dus richtte hij zijn blik op Brian, maar hij trok zijn handschoenen al uit. ‘Kijk nog even naar die polsen,’ zei hij met een knikje.

Flo draaide de arm zo dat de binnenkant van de pols zichtbaar werd. Er zat een afdruk op, op de andere ook. Ze waren ingesnoerd geweest. Vastgebonden. ‘Tiewraps?’ vroeg ze aan de arts. Die knikte.

‘Wanneer kun je een rapport overleggen?’ vroeg Brian, om ook iets te vragen.

Flo deed een paar stappen naar achteren, keek toe hoe het gezicht van de vrouw onder het laken verdween, drukte haar hoed vaster op haar hoofd en deed de belofte die ze altijd deed. De moordenaar zou gevonden worden. Whatever the cost.

Een paar meter verderop op het perron, dat binnenkort door duizenden reizigers bewandeld zou worden, lag een handtas. Een leren handtas met grote hengsels, formaat x-large, waarvan de inhoud de dode vrouw een naam gaf en een glimp van persoonlijkheid. Flo viste er een krant, drie aangebroken pakjes kauwgom, een make-upetuitje met kapotte rits, een halfleeg flesje vruchtensap, een sleutelbos, verkreukelde A4'tjes met adressenlijsten en iets wat leek op een begroting, een Prittstift, een eenzame oorbel en een portemonnee uit. De vrouw met de paarse strokenrok heette Regina Baken en keek Flo met twinkelende blik en wilde haardos vanaf een rijbewijs aan. Flo duwde het beeld van de uitpuilende ogen zo ver mogelijk weg. Ze keek nogmaals omhoog.

Brian kwam aanlopen en keek haar aan. ‘Vanuit dat gebouw heb je

zicht op de koepel,' zei hij. Hij wees naar een hoog gebouw dat boven de koepel uitstak.

'Dus als er iemand op die koepel geklommen is, dan had je dat vanaf een hoge verdieping kunnen zien... Het is toch een ROC?'

Brian knikte.

'Daar gaan we zo even langs.'

De behulpzame agent die de gegevens van Regina's rijbewijs in de database invoerde, had dat glimlachje om zijn mond. Dat glimlachje dat bij mannen vaak verscheen, als hun ogen Flo's gestalte maten. 'Petite' was de term, goed gekleed, als een parisienne, maar dan zonder de korte rok, omdat die niet praktisch was. Een sexy kindvrouwtje dus. Eentje waar mannen voor wilden zorgen, waar ze best een gokje mee wilden wagen, maar dat ze ook niet helemaal serieus namen. De hoed en haar Sendra-cowboylaarzen hielpen iets, maar niet veel. Maar Flo glimlachte naar de agent: ontzettend bedankt. Het was een adres in de Vogelbuurt, Amsterdam-Noord.

*

Toen ze de deuren van het ROC binnenliepen, werden Flo en Brian overvallen door het geluid van de massaal aanwezige leerlingen. Ze stonden in de hal, zaten in de koffiehoeke en verdrongen zich bij de toegang tot de trappen, waar ze tegengehouden werden door een conciërge. Hij had iemand van het korps ervan overtuigd afzetlint te spannen. Alle leerlingen wilden naar boven, waar uitzicht was op de koepel, waar eerder het bungelende lijk van Regina te zien was geweest. De medewerker van het GVB had als eerste 112 gebeld. Ene Wendy Lasalle, lerares op de school, als tweede.

Wendy was niet heel veel groter dan Flo, wel iets breder. Ze zat met drie leerlingen in de lerarenkamer. De twee jongens en het meisje waren bezig met hun telefoons toen Flo en Brian binnenkwamen. Wendy keek onmiddellijk op, met angstige, geschokte blik. Ze schudden handen.

Rohan, Yassouf en Kyle waren die ochtend vroeg op school geweest. Ze waren alvast naar het lokaal gegaan waar ze les hadden. Wendy zou een toets afnemen, en ze wilden de stof nog een laatste keer doornemen. Kyle had het als eerste gezien.

‘Ik dacht eerst dat het een pop was, maar toen keek ik beter en dacht: oh my God.’

‘Zag je iets of iemand buiten óp die koepel?’

Het meisje schudde nee. ‘Ik riep de anderen. En die hebben toen mevrouw Lasalle geroepen.’

Flo wendde zich tot Wendy.

‘Hebt u iets verdachts gezien?’

‘Nee, nee, niet gezien.’ Wendy kneep in het lege plastic bekertje voor haar. Haar stem trilde.

‘U bent ook geschrokken?’ zei Brian.

‘Ja. Ja. Ineens zo’n dode vrouw. Ja, daar schrok ik van, ja.’

Brian bood aan: ‘Ik geef u straks het nummer van slachtofferhulp. En jullie ook.’

De tieners waren alweer bezig op hun telefoon.

‘Hebben jullie foto’s verspreid?’ vroeg Brian bars.

Daar schrokken ze van. ‘Ja,’ zei Yassouf. ‘We wisten toch nog niks?’

‘Ik zei ook dat dat niet verstandig was. Maar ja,’ zei Wendy.

Kyle durfde te vragen: ‘Wie is het?’

‘Was het,’ corrigeerde Rohan haar. Met gevoel voor sensatie, vermoedde Flo.

‘Ja. Ik bedoel, ik weet dat u dat natuurlijk niet mag zeggen, maar het is wel fijn om haar een gezicht te geven. En misschien ook te weten waarom. Was het zelfmoord?’ zei Wendy.

‘We kunnen er inderdaad niks over zeggen. We hopen ook dat het snel duidelijk wordt allemaal. Nog een vraag: hebben jullie gisteren iets vreemds gezien? Op of bij het station?’

De drie leerlingen schudden synchroon hun hoofd.

Flo hoefde bij vertrek niet om te kijken om te weten dat ze onmiddellijk weer in hun telefoons zouden duiken.

‘Als u nog iets te binnen schiet, dan belt u onmiddellijk, goed? Maakt niet uit wat,’ zei Flo vriendelijk maar dwingend tegen Wendy.

Die knikte. Het plastic bekertje scheurde krakend open.

*

Op de Meeuwenlaan lag het vroege avondlicht zacht over de bankjes in de voortuintjes. Het rook zoet, naar de bloeiende oleander in een van de tuintjes. Een man, wiens bierbuik tot ver over zijn broek reikte, maar die daar niet mee leek te zitten, hief zijn bierblikje en groette vriendelijk. Hier woonden Amsterdammers van het eerste uur, families die hooguit uitwaaierden tot de volgende straat, met een hechte sociale controle. Er woonde import, uit binnen- en buitenland, maar helemaal bij de Vogelbuurt horen zou je nooit lukken. Flo had de auto bij de nieuwe Jumbo Foodmarkt geparkeerd, een voorbeeld van de gentrificatie waar niet iedere Noorderling blij mee was.

Brian zei dat het tijd nodig had. Meer niet. ‘Ik ken zat mensen die de sushi ontdekken en de lange schappen uitheemse potjes en kruiden. Dat brengt juist samenhang in zo’n buurt.’

‘Hoe dan?’ vroeg Flo kortaf, terwijl ze koers zette naar nummer 68.

‘Nou, zo’n man, die we net passeerden. Die kan nu toch voor zijn burens van over de grenzen ook iets lekkers maken?’

Flo bleef recht vooruitkijken, zodat Brian alleen maar zicht had op haar hoed. Dat ze zeker wist dat ‘die man’ die burens het liefst terug de grenzen over wilde sturen, zei ze niet. Ook niet dat zij zelf ergens best begreep dat mensen pislink werden als zij al twaalf jaar op de lijst voor een sociale huurwoning stonden, die dan ingepikt werd door een kersverse economische vluchteling. En ze verzweg al helemaal dat ze, in

de tijd van de reizen naar Californië met Casey, had gesnakt naar haggel en asperges met hollandaisesaus of andijviestamppot. Brian was vandaag al geagiteerd genoeg.

De deur ging pas na vier keer bellen open. Op de drempel stond een lange tengere man, grijs aan de slapen en een beetje kalend. Ze schatte hem een stuk ouder dan Regina, die volgens haar rijbewijs tweeënveertig was.

‘Wat komt u doen?’ Hij spuugde de woorden bijna in Flo’s gezicht.

‘Goedemiddag. Wij –’

‘Goedenavond,’ onderbrak de man haar. ‘Het is al avond. En ik moet zo weg, en Regina is er nog niet, dus ik heb geen tijd voor audities van –’

‘Recherche,’ onderbrak Flo hem op haar beurt.

Daarop viel de man stil.

‘Wat is uw relatie tot Regina Baken?’ Flo zag de paniek opvlammen in zijn ogen.

‘Ik ben haar man.’

‘Flo Berge en Brian Daalmeijer, recherche Amsterdam. Mogen we even binnenkomen?’ Ze zette haar hoed af en keek de man aan.

Hij aarzelde. ‘Dus u komt niet voor een auditie?’

Flo schudde nee.

‘Is er iets met mijn vrouw?’

‘Dat is zacht uitgedrukt.’ Flo voelde dat de hand van Brian zich waarschuwend om haar elleboog vouwde. Hij was inmiddels bekend met haar beruchte gebrek aan tact als ze mensen niet mocht. Dat gebrek was er ook als het een nabestaande van een gruwelijke moord betrof. En Brian wist dat die eigenschap alleen maar getolereerd werd vanwege Flo’s gedrevenheid, haar scherpheid en haar verbeten vasthoudendheid.

Dus herhaalde hij: ‘Mogen we even binnenkomen?’

Tien minuten later had Jason nog niets gezegd. Hij had aandachtig

geluisterd. Aan de keukentafel had hij de details van Brians verhaal in zich opgenomen. Nu was het stil. Flo had ondertussen de kamer bekeken. De roze bank met de vracht aan kussens en houtsnijwerk aan de leuning, de designsalontafel van glas, met grote rubberen wielen eronder, het altaartje waarop een beeld van een boeddha uitkeek op verse bloemknoppen en brandende waxinelichtjes, de kunstige lamp met blauw ledlicht, de turnringen aan touwen aan het plafond onder de vide.

‘Eclectisch,’ zou Casey zeggen. ‘Een bij elkaar geraapt zootje,’ zou Flo hem lachend verbeteren, hoewel ze ook zag dat de spullen niet bij elkaar geraapt, maar zorgvuldig bij elkaar gezocht waren. Regina’s verdienste of die van Jason? Ze dacht aan de stroken op de jurk en de wilde krullen en gokte op Regina. Het meest opvallend waren echter niet de meubels, maar het feit dat er geen plekje aan de muur nog muur was. Van boven tot onder hing die vol met foto’s en posters. Foto’s van gezelschappen op podia, lachend en buigend, in kostuum, bloemen in de armen. En posters van voorstellingen van de Volksopera.

Tot Brians en Flo’s verbazing knikte Jason en stond op. Hij stak zijn hand uit en zei alleen maar: ‘Dank u.’

Ietwat verbouwereerd, en waarschijnlijk uit beleefdheid, stond Brian ook op. Flo keek hem strak aan, als om de woorden ‘Graag gedaan’ terug zijn mond in te duwen. In plaats daarvan zei ze, vanaf de bank: ‘Fijn dat u het zo rustig opneemt. Maar we hebben natuurlijk een paar vragen.’

‘Die we ook later op het bureau kunnen stellen,’ nam Brian het van haar over.

Flo glimlachte zo zonnig mogelijk. ‘Maar dat zou dan morgen moeten. En aangezien u morgen première hebt... als die doorgaat natuurlijk.’

Jason keek haar verbaasd aan en had die blik. Die blik die mannen altijd hadden als ze erachter kwamen dat er onder die hoed toch iets

schulde waar rekening mee gehouden moest worden. ‘Hoe...’ begon hij, maar ze wees naar de gloednieuwe poster aan de deur. DE VOLKSOPERA SPEELT ICARUS stond erop gedrukt, over een foto van een bemande vliegtuigcabine heen. Met de premièredatum. ‘Ja. Ja,’ zei hij, en hij ging weer zitten

Flo vermeed het Brian aan te kijken, omdat die nu niet anders kon dan ook weer gaan zitten en hij haar dat waarschijnlijk niet in dank afdankte.

‘Maar waarom zou het niet doorgaan?’ vroeg Jason verward.

Dringt nog niet door, dacht Flo. ‘U bent de regisseur?’ stelde ze vragend vast. Ook de naam Jason Baken stond op de poster gedrukt. Die van Regina niet.

‘Ja. Het is altijd nogal hectisch, zo vlak ervoor, maar nu met het Cultuurfonds...’

Flo knikte zo begrijpend mogelijk.

‘Hoe bedoelt u?’ verpestte Brian het weer.

Flo mocht dan niet altijd uitblinken in tact, maar in haar twintigjarige carrière had ze wel geleerd dat niets vragen soms meer opleverde dan wel iets vragen. *Laten praten*, was het credo geweest van Ferdinand, de oude hoofdcommissaris.

‘Nou ja, ze komen speciaal kijken. Of we nog in aanmerking komen voor subsidie, nu de kraan zo is dichtgedraaid. Regina is geweldig als zakelijk leider...’

Niemand durfde het ‘was’ aan te vullen.

‘Klom uw vrouw? Deed ze aan bergbeklimmen, bedoel ik?’ vroeg Flo.

De verwarring bij Jason werd nu pas echt zichtbaar. ‘Nee, nee, over haar lijkt. Ik bedoel...’ Hij slikte, slikte nog een keer. ‘Hoogtevrees.’

‘Wisten mensen daarvan?’

‘Nou, ze liep er niet echt mee te koop. Iets van vroeger. Maar wat bedoelt u daarmee?’

‘Had ze vijanden?’

Jason keek van Flo naar Brian, alsof die laatste hem zou kunnen redden. Maar die zweeg, gelukkig.

Jason knipperde even en keek Flo toen recht aan. Zo recht, dat er bij Flo een alarmbelletje afging. Regisseur. Weet hoe hij zijn acteurs overtuigend moet laten liegen. Iemand recht aankijken hoort daarbij.

‘Nee,’ zei hij met vaste stem. ‘Niet dat ik weet, en niet dat Regina weet. Wist.’

Strijdbaar, concludeerde Flo.

Jason stond weer op. ‘Regina reisde op en neer naar haar tijdelijke kantoortje in de Stopera. Ze kwam meestal rond zessen thuis. De nieuwe metro zou een hele verbetering...’ Met een handgebaar maakte hij de zin af, vervolgde toen: ‘Er was niets wat me aan haar opviel de laatste tijd; ze had geen ruzie met iemand, was niet stiller, somberder of angstiger dan anders, ze was niet ziek.’ Hij aarzelde even.

Flo slikte de vraag in of hij ook politiedrama regisseerde, zo goed had hij het riedeltje in zijn hoofd. ‘Wat deed ze op een metrostation waar nog geen metro’s reden?’

Jason bleef haar net iets te lang aankijken, haalde toen zijn schouders op.

‘Wanneer en waar hebt u haar voor het laatst gezien?’

‘Vanmorgen. Bij het ontbijt. Hier.’ Hij legde een hand op de leuning van een stoel, de stoel waar zij waarschijnlijk altijd zat. Zijn duim gleed strelend over het hout. Haar stoel. Waar ze nooit meer op zou zitten. ‘Maar wat ik nog wou zeggen...’ Hij leek verder niet aangedaan, of hij wist het goed te verbergen.

Flo trok vragend haar wenkbrauwen op.

‘Ze was juist erg vrolijk, omdat de deal met de gemeente door leek te gaan.’

‘Deal?’ herhaalde ze.

Jason keek Flo weer strak aan toen hij zei: ‘Als we zouden verhuizen

naar het centrum, zou de subsidiepot best weer eens open kunnen gaan.’

Brian keek hulpzoekend naar Flo. Die vroeg: ‘En met “we” bedoelt u: uzelf en Regina?’

‘Nee, natuurlijk niet. De Volksopera Amsterdam-Noord.’

Flo vroeg zich ten zeerste af of de deelnemers, de zangers en acteurs van de Volksopera, per keer geworven uit de wijken in Noord waar de opvoeringen plaatsvonden, daar blij mee zouden zijn.

Tot haar verrassing vroeg Brian zich dat blijkbaar ook af, want hij vroeg: ‘Kunnen we met de leden van het gezelschap spreken?’

‘Vast wel. Maar beseft u dat het gaat om twintig acteurs, zestien muzikanten, een dirigent, een choreograaf en dan de lui van techniek nog niet meegerekend?’

Weer die trots.

‘Er is nog een generale repetitie. Vanavond.’

‘Maar meneer Baken...’ Uw vrouw is net dood, had Flo willen zeggen, maar die woorden slikte ze net op tijd in toen ze Jasons felle blik zag.

Stellig, vastberaden, zei hij: ‘Vanavond. Om halfnegen.’ Hij viel stil, vervolgde toen: ‘Regina zou dat ook willen. Alles gewoon door laten gaan. Júíst door laten gaan.’ Er volgde toch een spoortje twijfel in: ‘Denkt u niet?’ Het bleef even stil.

Flo besloot dat het een retorische vraag was en vervolgde: ‘Prima. Waar? Dan zullen we er zijn.’ Toen Jason aan een uitgebreide routebeschrijving van de Meeuwenlaan naar het Spreeuwenpark wilde beginnen, brak ze hem af. ‘Dat kunnen we vinden.’

Terwijl ze de voortuin uit liepen, zag Flo de triomfantelijke uitdrukking op Brians gezicht. Ze lachte naar hem, klaar om hem de eer te geven die hem toekwam. Ze wist allang dat in haar vak jaloezie alleen maar in de weg zat.

*

De linnen kap van de auto was omlaag; de wind had vrij spel in haar nog steeds witblonde haar. Dat ze niet grijs oogde omdat die haren niet opvielen tussen de blonde, hoefde ze niemand uit zichzelf aan de neus te hangen. Haar kleine handen lagen zeker op het stuur. De stoel kon niet verder naar voren, maar haar laarzen hadden lange smalle punten en reikten verder dan haar voeten. En omhoog kon de stoel wel. Flo had Brian op het bureau afgezet, die opgelucht leek toen ze had aangegeven naar huis te gaan om even te eten, omdat haar jongste daarop rekende. Wat Brian met eten zou doen, had ze niet gevraagd; hij woonde in de stad, dus op en neer zou dan een mijl op zeven worden. Ook hij verheugde zich erg op de Noord/Zuidlijn. Over een week zou hij gaan rijden en zou de feestelijke opening plaatsvinden; komende week zou de lijn diverse proefritten maken. Met vrijwilligers. Dat was Flo niet. En de meesten van haar mede-Oostzaners ook niet.

Ze nam de afslag van de rondweg, langs Tuindorp Oostzaan, het Zuideinde op. Bijna thuis, dat rook Hunter ook, met zijn kop in de wind op het portier. Ze zag de afzetting net op tijd. En ook de man in het fluorescerende hesje naast de wit met rode hekken. Verkeersregelaars, een symptoom van nutteloze werkverschaffing, dacht ze altijd, als ze zo'n man of vrouw passeerde, die daar de hele dag zinloos handen omhoog en handen omlaag stond te houden. Maar daar kon hij of zij ook niks aan doen, bedacht ze niet voor het eerst, terwijl ze naar het hesje toe leunde. Hunter blafte, maar op haar 'Ssst' zweeg hij. Er waren heel wat uren in de training gaan zitten, maar ze kon blind op hem vertrouwen. En hij op haar.

'U mag er niet door. De opbouw is begonnen.'

Toen pas herinnerde Flo zich de kermis. De Oostzaanse kermis, een jaarlijks terugkerend festijn waar het hele dorp zich mateloos op verheugde en dat vier dagen lang 'vrijheid' betekende. Of beter gezegd:

vier dagen en nachten drinken, dansen, zoenen en ruzie zoeken tot je erbij neerviel.

Achter de afzetting zag ze de bekende vrachtwagens, de opschriften op de wagens waarmee de attracties werden vervoerd. CALYPSO, ACTION RIDER, BABY FLUG. Een halve botsautobaan was al gebouwd. Eén tentakel van de fameuze 'spin' reikte al naar de hemel, met het geweldige karretje eraan waarin de meisjes gilden en de jongens nonchalant een arm langs hun schouders legden, als om zich vast te houden. De kermis. Ook zij had er herinneringen aan, ook zij had zich er jaren op verheugd. Ze voelde weer de helling van de lopende band, waar zij moeiteloos op en af stapte, voelde weer de onzekere handen van de klanten die de hare vastgrepen, die rekenden op haar evenwicht, als meisje van de kermis. Ze had van haar vijftiende tot haar negentiende bij het Lunapark gewerkt. Jaren waarin ze geen centimeter langer meer was geworden, tot tevredenheid van de uitbater en tot vertedering en verrassing tegelijk bij de mensen van buiten Oostzaan.

Ze had in haar volwassen leven ook nog van de kermis genoten, had zelfs Casey in het spookhuis gekregen, terwijl die het natuurlijk een poppenkermisje vond in vergelijking met Disneyland. Ze had ervan genoten totdat Boy en Grace oud genoeg waren geweest om er voor het eerst in hun eentje heen te gaan. Toen pas had ze haar vader begrepen, de eindeloze discussies met haar moeder, de tijden waarop zij en haar broer Kai thuis moesten zijn en geen minuut later. Op de 'Ootsaanse' kermis werden vetes beslecht. Met de handen, de voeten in zo zwaar mogelijk schoeisel en soms ook de toevallig meegenomen honkbalknuppel. Het hoorde bij de folklore. En liep meestal met een sissser af.

Dat dat nog steeds zo was, betekende zeker niet dat Boy hier nu op zijn veertiende met een blikje bier tegen een brommer aan mocht hangen, en dat zag ze hem wel doen. Ze floot op haar vingers. Ze zag het koppie van haar zoon verstarren, de kin omhooggaan, de hand met het

blikje omlaag. Er stuiterde iets tegen de velg van haar achterwiel. Flo opende het portier. Het geluid was afkomstig van een ander blikje, waar het bier schuimend uit klotste. Met een klap sloeg ze het portier dicht.

‘U kunt hier ook niet parkeren, mevrouw,’ zei de verkeersregelaar, maar hij deed een stap naar achteren toen hij haar gezicht zag.

‘Wacht maar even,’ zei ze. Ze bleef staan en keek naar haar zoon. Zijn haar viel sluik en blond rond zijn gezicht, zijn donkere ogen keken haar aan. Boy was de kleinste van het stel. Aan de jongen op de brommer en aan zijn maatje ernaast slungelde alles al. De schielijke blik van de laatste vertelde haar dat hij de werper van het blikje was. Aan de meiden van de kapper, die zich vlak in de buurt van de jongens ophiel- den, was alles glad en strak. Ze hadden het haar gestreken en geföhnd en zich bij hun kledingkeuze optimaal laten leiden door de hitte.

Boy haalde zijn schouders op ter verontschuldiging, gaf de werper een duw, de bestuurder van de brommer een high five, de meisjes een hopelijk hartveroverende glimlach en verliet het groepje.

‘Sorry,’ zei hij.

‘Zitten. En als ik je nog één keer zie met bier voordat de kermis be- gint, krijg je huisarrest,’ zei Flo, maar ze wist zelf ook dat ze toneel- speelde.

Dus kon Boy opgelucht verwijtend zeggen: ‘Maar wat doe jij hier eigenlijk?’ Hij opende het portier en ging zitten. Hunter kroop vanzelf tussen zijn benen. ‘En wie heeft er in mijn fokking stoel gezeten?’

‘Ik ben ook blij om jou te zien,’ zei Flo met een glimlach om haar mond, terwijl ze de Mazda in zijn achteruit zette. Boy was precies zijn vader.

De hond sprong al uit de auto zonder kap toen ze het pad naar hun huis op reed. Hij rende mee, piepend en jankend, klaar voor de tocht door het natte gras, de vrolijke jacht op de koeien, die Flo soms toe- stond, het blaffen naar een wegspetterende eend. Alles beter dan een hete dag onder een bureau met als enige commando: ‘Blijf.’